

и използванъ по единъ най-рационаленъ начинъ. Той има качества и на оперенъ артистъ — богати сценически сръдства, и на концертенъ пѣвецъ — културностъ и чувство за стилъ. И двѣтъ качества иматъ въ основата си неговата голѣма музикалностъ и вродена интелегентностъ. Отъ септемврий 1931 той е членъ на Софийската народна опера.

Ралентандо, ит. *rallentando* = съ забавяне на темпото.

Ралъ, *rall* — съкращение на *rallentando* (гл. Ралентандо).

Раманъ, Лина — *Ramann, Lina* — музикална писателка, род. 24 юни 1833 въ Маинцокхаймъ при Кидингенъ, умр. 30 мартъ 1912 въ Мюнхенъ, основателка (заедно съ Ида Фолкманъ) на музикалното училище „Раманъ Фолкманъ“ въ Нюрнбергъ, писала — „Музиката като предметъ на възпитанието“ (1868), „Листовиятъ Христосъ“ (1880), „Основа на клавишната техника“, „Елементарна школа за пиано“, една биография на Листъ и др.

Рамисъ де Пареха, Бартоломео — *Ramis de Pareja, Bartolomeo* — бележитъ испански музикаленъ теоретикъ, род. 1440 въ Баеца (Андалузия), умр. около 1491 въ Болоня. Въ своето съчинение въ 2 части: „*Musica theórica*„ (неизлѣзло) и „*Musica practica*“ установява вѣрното отношение 4 : 5 и 5 : 6 за голѣма и малка терца; 2 : 3 за квинтата и 3 : 4 за квартата, съ което съдействува за установяване на значението на тризвучието като основа на хармонията.

Рамо, Жанъ Филипъ — *Rameau, Jean Philippe* — бележитъ французски композитистъ и теоретикъ, род. 25 септ. 1683 въ Дижонъ, умр. 12 септ. 1764 въ Парижъ; на 7 годишна възраст вече е свирилъ много добре на пиано, но баща му — за да го подготви за правна кариера, го дава въ Иезуитската гимназия, която той скоро напуска, защото любовта и дарбата му къмъ музиката съзняватъ всички други негови интереси. 1701 баща му го изпраща въ Милано — за да учи композиция, но италианската музика не му се по нрави и, вмѣсто да учи, постъпва като цигуларъ въ една странствуваща оперна труппа — отзовава се

съ нея въ Франция, и постъпва като органистъ въ Авиньонъ и после въ Клермонъ. 1707 се връща въ Парижъ, учи при органиста Маршанъ композиция и при Лакруа — теория. Следъ дълго пребиваване въ Ди-

Жанъ Рамо

жонъ, Лионъ и Клермонъ връща се и се установява на постоянно мѣстожителство въ Парижъ. 1722 излиза отъ печатъ неговото, съставляеще цѣла епоха въ теорията на музиката, съчинение „*Traité de l'harmonie*“, последвано 1726 отъ „Нова система на музикалната теория“, 1732 отъ „Метода за аккомпаниране на пиано и органъ“ и 1737 отъ „Хармоническа генерация“. Вече 50 годишенъ, Р. се опитва въ оперна композиция. Първата му опера „Самсонъ“ бива отхвърлена отъ дирекцията на „Голѣмата опера“, но съ помощта на своя меценатъ Пуплиниеръ (който му дава и едно жилище въ своя дворецъ), 1733 бива поставена въ „Голѣмата опера“ неговата втора опера „Иполитъ и Ариция“, но бива приета хладно. Едва съ последвалитъ — „Галантнитъ индийци“ и „Касторъ и Полуксъ“ — той си спечелва почва предъ публиката, за да стане по-късно за дълго неинъ любимецъ. Значението на Р. — въ областта на драматическата музи-